

UNIVERSITA KARLOVA

FILOSOFICKÁ FAKULTA

Diplomní práce: **Maďarští architekti v Československu 1918–1938**

Diplomantka: **Johanka Čáblíková**

POSUDEK VEDOUCÍHO DIPLOMNÍ PRÁCE

Přibližně v březnu 2020 jsem byl osloven, zda bych se neujal vedení bakalářské diplomní práce Johanny Čáblíkové na téma: Maďarští architekti v Československu 1918–1938 jež měla být zpracována na Ústavu středoevropských studií University Karlovy.

Souhlasil jsem, když jsem se v minulosti stejnou nebo podobnou tematikou jako teoretik a historik architektury též zabýval. Ozvala se mi také potenciální diplomantka a uchazečka.

Než mohli být vyřízeny úvodní formální náležitosti náhle a zprudka se rozvinuly známé okolnosti epidemického a karanténního charakteru a věc byla z mého pohledu zcela přerušena. Později mi diplomantka rovněž stručně oznámila, že je omezena zdravotními okolnostmi. Postupně jsem v této věci opustil pozornost.

Nově na jaře tohoto roku (květen 2022) jsem byl vyrozuměn o oživení procesu a požádán, zda bych nebyl schopen ve věci pokračovat.

Tak se i stalo navázali jsme produktivní výukový kontakt s diplomantkou, přičemž tento kontakt v rámci možností a situace zahrnoval i náhradní výukový proces, rozsahu, který by měl být nezbytný k vypracování takové práce.

Opětně jsem souhlasil, i když to pro mne a můj rozvrh práce (jsem praktikující architekt) nebylo zcela snadné.

Jistou nesnází byla má neznalost prostředí, kde měla být práce zpracována, nebo pokud vyučuji jsou to architekti na školách architektury a tam je výuka již typově dosti jiná. Během procesu jsem snad podstatné věci pochopil a osvojil si je.

Od počátku mě ovšem bylo jasné, že nepůjde o architekturu jako takovou ale o průřez všech možných společenských konsekvencí, které souvislosti architektonického navrhování podmiňují a následně též přinášejí a vyvolávají. Souvislosti sociologické, politické, občanské a hospodářské a neposlední řadě též jazykové.

V Brně ale i některých jiných místech bylo v meziválečné době činných hned několik architektů maďarského původu, kteří se v Maďarsku (přesněji v Uhrách ovšem v rozsahu poversailleského Maďarska) narodili a odkud pocházeli. Důvodem jejich příchodu do Československa byla s největší pravděpodobností příležitost ke studiu, a naopak nesnáze s možností bezproblémového přístupu k universitnímu studiu v Budapešti. Až na výjimky byli tyto osoby Židé. Mezi jinými je nezbytné jmenovat Zikmunda Kerekése, Emmericha Horváta a Zoltána Egriho. Pro diplomantku bylo podnětem

k volbě podobného tématu seznámení se souborem děl moderní architektury meziválečného období v „kolonii“ v Budapešti.

Za tohoto vývoje a při vědomí, že čas na vypracování po připomenutých předchozích událostech je značně limitovaný vynasnažil jsem se abychom bezprostředně a značně neformálně (ihned) započali didaktický a odborný proces nezbytný ke zpracování práce. Došlo ke třem schůzkám, pokaždé asi tříhodinovým a vždy v terénu, kdy na příkladech děl výše připomenutých architektů byla předmětná tematika otevírána a probírána. Metoda vedení a výuky měla charakter produktivní kombinace mezi přednáškovou činností (z mé strany) a cvičebního dialogu k průběžnému zpracování práce.

Doporučil jsem diplomantce rozsah literatury a pramenů stejně jako několik kontaktních osob, znalých tematiky, se kterými by mohla věc konzultovat.

hodnocení

Diplomantka sama vykonala vlastní iniciativní výzkum a šetření v celé řadě k tomu vhodných institucí ve snaze posunout hladinu poznání nastoleného problému nad rámec již poznaného a publikovaného v práci: „Brněnští židovští architekti“ 2000 a dalších.

Opakovaně navštívila Moravský zemský archiv v Brně, archivy v jiných místech (což dokládá v práci samé). Stejně tak projevila úsilí studiem a hledání pramenů ve vědeckých knihovnách v Olomouci, Praze a Brně.

Při dialogu vedeného při zpracování práce jsem pozoroval dobrý vhled do tématu, potřebnou míru invence jak v cestu za zjišťováním pramenů, a především poznatků samých.

Posudek

Uchazečka vykonala dosti originální výkon a práci, přičemž invenčnost se zračí již v samotné volbě tématu. Zároveň je nezbytné poznamenat, že jde o téma nesnadné, stále málo probádané s mimořádně komplikovaným přístupem k pramenům.

V průběhu zpracování jsem pozoroval dobrý vhled do tématu, invenční a iniciativní přístup (zejména v cestě k pramenům) ale i schopnosti poznatky vyhodnocovat a stavět se k nim kriticky.

Jako slabinu jsem pozoroval ne právě excelentní synchronizaci a rytmizaci práce a někdy vážnou komunikaci. Práce však byla vypracovávána ve značné časové tísní, a to z velké míry z objektivních důvodů výše naznačených.

Proto konkrétní textový výstup byl formován s poměrně malým časovým předstihem před samotným odevzdáním. Z náhledu do konceptu rozpracované diplomní práce ale bylo zřejmé že uchazečka materii v zásadě zvládá.

Samotný elaborát jsem obdržel až krátce před odevzdáním. Jako vyučující vždy upřednostňuji hodnotu každého projevu před okolnostmi formálními

Výsledný elaborát je přiměřeně vyspělý, invenční a dostatečně erudovaný, aby splnil kritéria potřebná pro diplomní práci bakalářského stupně. Stejně tak rozsah je dostatečný, při vědomí, že rozpracovaná práce byla o dost rozsáhlejší a finální rozsah byl volen právě jen proto, aby byl sourodý.

Přínos a rozsah poznání v poměru k tématu, jež bylo pro práci nastolen oproti dřívějším pracím, jež byly výše připomenuty je sice spíš malý až nepatrný, to ovšem nemůže být ani v nejmenší přičteno k tíži diplomantky ale originalitě, složitosti a rozsáhlosti materie samé. Jako takový shledávám výsledek práce značně přínosný, nově uspořádaný a dle mého přesvědčení přesahující poznatelně očekávání jež by měla splňovat BAKALÁŘSKÁ PRÁCE.

Práce je přiměřeně přínosná (nebanální), stylisticky obstojně až velmi dobře zpracovaná a řádně doprovázena prameny a poznámkovým aparátem.

Práci hodnotím velmi dobře a navrhuji hodnocení mezi:

Výborně a velmi dobře

V Brně 4. 9. 2022

Jan Sapák, vedoucí práce